BIBLIOTECA CENTRALA a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
16 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 123 Luni 8 Mai 1939
16 Pagini

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Statutul funcționarilor

Cu colaborarea unei comisiuni speciale și a Federației generale a asociațiilor profesionale de salariați publici, s'a alcătuit un anteproect de lege pentru statutul funcționarilor publici.

El prevede diferite modificări ale statutului din 19 Iunie 1923, derivate din preocuparea, pe de o parte, de a se spori garanțiile unei selecțiuni și a unor înaintări cât mai corespunzătoare necesităților serviciilor încredințate; iar, pe de altă parte, de a se asigura funcționarilor publici condițiuni echivalente încrederei acordate.

In ce privește admiterea în acest vast și important corp, se introduce maximul de vârstă de 40 ani, păstrându-se vechiul minim de 21 ani și înlăturându-se facultatea de a se numi funcționari fără majorat în caz de nevoe.

O inovație oportună este obligațiunea de a se declara averea personală a soției și a copiilor minori, nu numai la ocuparea postului dar și la trecerea dintr'un grad în altul. Rațiunea este ușor de înțeles: posibilitatea de a se stabili în orice moment eventualele deficite de corectitudine și de a se aplica sancțiunile exemplare.

Se accentuiază incompatibilitățile dintre calitatea de funcționar și aceea de conducător sau participant la întreprinderi publice sau particulare, în afară de organizațiunile profesionale, atât spre a se concentra toată activitatea asupra serviciului încredințat, cât și spre a se ocroti interesele statului față de oricare altele.

In vederea sprijinirei familiilor funcționarilor publici, se lărgesc îndemnizațiile acordate în raport cu greutățile, posibilitățile de concedii în raport cu cazurile de boală, de sarcini, etc., asistența medicală și socială.

S'a păstrat sistemul înnaintărilor la alegere și la vechime, cu prevederea ca cele dintâi să nu depășească jumătate din număr până la postul de șef de biurou inclusiv. Pentru posturile superioare, vechiul statut prevedea înnaintarea numai la alegere. Cel nou pune și condiția unui examen pentru gradul de șef de serviciu, o garanție contra inertiei posibile când perspectivele nu mai întâmpină nicio verificare a meritelor.

Funcțiunile sunt împărțite în grade și clase, ca și până acum. De unde însă statutul în vigoare prevede gradele de director general, subdirector general, director, subdirector, șef de serviciu, șef de biurou, subșef de biurou, impiegat și impiegat stagiar, în anteproect există numai director, subdirector, șef de serviciu, șef de biurou, subșef de biurou, impiegat. Și se opune inflațiunei de solicitări un plafon: 1 director, 2 subdirectori, 3 șefi de serviciu, 4 șefi de biurou, 5 subșefi de biurou. Pentru înnaintările în clasă se cere minimum un an, pentru cele facute în grad minimum doi ani. Numirile și înnaintările, cu excepția celor inferioare, sunt condiționate de clasificările examenelor, de notele șefilor, de avizele comisiunilor speciale.

In linii generale, anteproectul nu constitue o prefacere radicală a statutului în vigoare, ci o punere la punct cu necesitățile desprinse din o experiență de cincisprezece ani.

LILIAC

FOTO GH. IONESCU

INVĂȚĂMINTE

Agenția „Rador" a transmis aseară știrea că legea reglementând statutul evreilor, care a fost adoptată definiiv de Camera deputaților din Ungaria, reduce participarea elementului evreesc la viața națională în principiu la 6 la sută în profesiunile libere și la 12 la sută în industrie și comerț.

Se interzic absolut anumite profesii pentru evrei, în special toate posturile de stat sau serviciile publice.

In presă nu se admit deocamdată decât 12 la sută evrei, procentajul trebuind să scadă până la 6 la sută până la 1940.

Legea mai prevede că evreii nu pot fi proprietari funciari, cum și alte detalii asupra cărora trecem.

Știrea interesează România întreagă în legătură cu problema evreiască dela noi, problemă a cărei gravitate e recunoscută de toată lumea.

Pentru noi, tragicul situației nu constă numai în faptul că — așa cum precizează o revistă evreiască din Paris — suntem a doua țară din lume ca proporție de evrei, deși acea revistă publică o cifră sub realitatea constatată de statistici indiscutabile, ci în proporția în care au năvălit, cei veniți de eri de alaltăeri în țară, în toate domeniile muncii productive.

Sunt profesiuni libere, în care elementul etnic românesc nu este nici 5 la sută. In comerțul orășenesc, românii sunt 9 la sută; în industria textilă, 95 la sută din salariați și lucrători sunt streini pentrucă din 300 de fabrici 200 sunt evreești, iar restul al evreilor camuflați, ungurilor și germanilor și numai 2-3 sunt românești.

In industrii, în genere, streinii și minoritarii erau 76.23 la sută. In personalul superior administrativ, 75 la sută; în personalul tehnic superior, 64 la sută; în personalul tehnic inferior, 72 la sută.

E drept că de câtăva vreme proporția s'a mai redus prin escluderea pașaportarilor. Totuși, numărul românilor nu este mai mare decât la capitolul hamalilor, servitorilor și lucrătorilor necalificați.

In genere, în viața economică a țării, românii conteză cam 5 a sută. Nu mai vorbim de proporția din barouri, medicină, arhitectură, bănci, presă, etc.

A ajuns națiunea... dominantă, ea, care reprezintă covârșitoarea majoritate a țării, să jinduiască după formula pe care altădată o întrebuința „Curierul israelit":

„Exagerăm când cerem să fim tratați la fel cu ceilalți cetățeni ai țării; când cerem și pentru noi ocrotirea legii și respect pentru demnitatea noastră; când cerem să se respecte și dreptul nostru la muncă și viață?"

Tocmai ceeace a fost menajat mai puțin în acest iureș al invadatorilor, a fost capitolul demnității poporului ospitalier.

Evenimentele din afară nu i-au învățat nimic pe cei cari cu ostentație, fără discreție, în mod strident, ies în pri-

(Continuare in pag. 2-a)

Cum au decurs întrevederile
dintre d-nii Gafencu și Țințar Markovici

Comunicatul oficial

Belgrad, 5 (Rador). — Vineri seara a fost dat publicității următorul comunicat oficial:

„Cu prilejul vizitei pe care Excelența Sa d. Gr. Gafencu, ministrul afacerilor străine al regatului României, a făcut-o ministrului afacerilor străine al regatului Iugoslaviei, Excelența Sa d. Alexandru Tințar-Marcovici, la Belgrad, la 5 Mai 1939, cei doi miniștri au procedat la un schimb de vederi asupra chestiunilor cari interesează cele două țări amice și aliate, și în deosebi în ce privește conversațiile pe cari cei doi miniștri ai afacerilor străine le-au avut în ultima vreme cu personalitățile diriguitoare ale marilor puteri și ale altor state europene.

„D-nii Gr. Gafencu și Al. Tințar-Marcovici au putut constata că politica de pace, pe care România, Iugoslavia și amicii și aliații lor o urmăresc într'un spirit de perfectă colaborare, este prețuită așa cum se cuvine și că ea întâmpină deplina comprehensiune a tuturor puterilor".

Atitudinea Japoniei
față de cele două axe

Tokio, 5 (Rador). — **Reprezentantul ministerului afacerilor străine a declarat ziariștilor că Japonia nu se găsește în dușmănie nici cu puterile democratice și nici cu țările totalitare.**

El a refuzat să comenteze informația că un tratat de alianță ar urma să fie încheiat între Japonia, Germania și Italia, dar a subliniat că Japonia are o politică proprie, independentă, care tinde să mențină raporturi amicale cu toate puterile străine.

Cuvântarea d-lui Beck
de I. LUGOSIANU

Criza Cehoslovaciei, din Martie 1939, a avut o înrâurire profundă asupra legăturilor dintre Polonia și Reich.

In ultimii cinci ani, raporturile germano-polone au fost corecte și uneori excelente și diplomația polonă s'a străduit să le menție pe baza acordului de neagresiune din 1934. Acesta a fost la vremea lui unul din evenimentele importante ale politicii europene și a constituit o încercare de a pune capăt unei dușmănii seculare printr'o colaborare binevoitoare de o parte și de alta. Acest nou regim al raporturilor polono-germane nu era numai un armistițiu politic, ci mai ales unul psihologic: uitarea voită și reciprocă a trecutului pe baze de deplină egalitate a părților și cu deplinul respect al intereselor lor și al libertății lor diplomatice totale.

Acordul din 1934 nu rezolva însă neînțelegerile politice și teritoriale dintre Reich și Polonia; se mărginea să le ignoreze. In ziua, în care una din cele două țări, pentru un motiv sau altul, rupea acest armistițiu psihologic, litigiile polono-germane trebuiau să iasă din nou la iveală în toată gravitatea lor.

D. Hitler a anunțat în discursul său din 28 Aprilie că Reichul consideră inexistent acordul din 1934, cu motivarea că această înțelegere rezerva alianțele poloneze existente la data semnării ei, dar că pactul de asistență mutuală cu Marea Britanie, încheiat la 6 Aprilie, în timpul vizitei d-lui Beck la Londra, nu mai corespundea dispozițiilor acordului polono-german.

Acesta ar fi fost deci scos din vigoare prin faptul Poloniei.

Prin această denunțare unilaterală a Reichului dispărea însăși temelia bunelor raporturi cu Polonia. D. Hitler nu închidea totuși poarta unei înțelegeri și arăta că va saluta cu bucurie o nouă reglementare convențională a raporturilor cu Polonia, cu rezerva ca ea să se facă în condiții de claritate și egalitate deplină. In felul acesta, toate divergențele, care despărțiau Polonia de Reich, înainte de 1934, se puneau din nou în întregime, în 1939, ca și cum pactul de neagresiune n'ar fi existat niciodată.

Discursul pronunțat Vineri de d. Beck răspunde cu claritate, demnitate — și putem adăoga cu moderație în formă — chestiunilor puse de denunțarea acordului germano-polonez.

Ministrul de externe polon nu stărue asupra temeiniciei motivelor de drept, care au provocat denunțarea acordului din 1934 de către Germania. E o chestiune juridică, care a făcut obiectul unui memorandum trimis guvernului german. D-sa precizează însă că dacă, din punct de vedere politic, intenția Reichului a fost „de a izola Polonia" și de a-i răpi libertatea de acțiune diplomatică, împiedecând-o de a colabora, în mod normal, cu puterile apusene, Statul polon ar fi respins oricând o asemenea interpretare, de altfel „contrară declarațiilor precedente" ale Reichului.

Denunțarea acordului din 1934 pune în realitate problemele Danzigului și coridorului.

In ce privește Danzigul, el este produsul istoric al unei interpenetrațiuni a intereselor germane și polone. Majoritatea populației Danzigului este germană, dar existența și buna ei stare depind de potențialul economic al Poloniei. Polonia s'a pus și rămâne pe terenul comerțului și politicii ei maritime la Danzig. Ea a propus Germaniei la 26 Martie să garanteze în comun existența și drepturile orașului liber, dar propunerea ei a rămas fără răspuns. Dacă refuzul de a primi această soluție acoperă intenția de a respinge Polonia dela Marea Baltică, Polonia nu se va lăsa înlăturată dela această mare.

In ce privește așa numitul coridor, el este în realitate o provincie poloneză, cu o infimă minoritate germană. Prin această provincie, Polonia s'a arătat și se arată gata să facă Germaniei toate înlesnirile de transit, compatibile cu suveranitatea ei, dar n'are nici un motiv să-și restrângă aceste drepturi suverane asupra propriului ei teritoriu.

In realitate, afirmă d. Beck, Reichul cere Poloniei concesii unilaterale. „Un Stat, care se respectă", adaogă însă conducătorul politicii externe poloneze, „nu face concesii unilaterale".

Pentru a stabili condiții de reciprocitate d. Hitler a oferit Poloniei o garanție comună germano-polono-ungară a Slovaciei, o încheiere a unui nou pact de neagresiune pe douăzeci și cinci de ani, în fine recunoașterea definitivă a frontierei germano-polone.

Asemenea condiții nu sunt acceptabile pentru Polonia. Ea nu poate transforma în obiect de târguială interesele unui Stat străin. Propunerea unui pact de 25 de ani nu a fost niciodată prezentată Poloniei sub o formă concretă. In fine recunoașterea granței polono-germane n'ar da Poloniei decât ceea ce are.

(Continuare in pag. 2-a)

150 de ani
dela revoluția franceză

Versailles, 5 (Rador). — Azi încep serbările organizate cu prilejul împlinirii a 150 de ani dela revoluția franceză.

Cu această ocazie, la castelul din Versailles s'a desfășurat azi după amiază o ceremonie, pentru a se comemora istorica deschidere a Statelor Generale.

A vorbit d. Herriot. Luând apoi cuvântul, președintele Lebrun a afirmat că acum 150 de ani a început la Versailles „o mare mișcare de eliberare a omenirii".

Președintele Republicii a declarat apoi că cei 150 de ani cari au trecut au așezat regimul politic din Franța pe temelii neclintite. Franța republicană a ieșit din marele război întărită.

„Acum, când se împlinesc 25 de ani dela bătălia dela Marna, națiunea una și indivizibilă, pusă în fața unui nou proect de atac, cu sentimentul că patria este în primejdie, își descoperă din nou în inimă flacăra revoluției, care arde mai vie ca oricând în sufletele noastre, ca și în zilele dela 14 Iulie și dela Valmy".

SCRISORI DIN LONDRA

PATRU MILIOANE CASE
de AUGUR

Londra, Mai

In cursul acestei luni se va termina în Anglia construcția celei de a 4-a milioana casă dela război.

E o întreagă revoluție socială, care s'a îndeplinit fără ca lumea și nici chiar englezii să fi observat aceasta. Patru milioane case noui, clădite cam pretutindeni cu ajutorul guvernului, cu subsidiile municipalităților sau numai din inițiativa particularilor. Dela încheerea păcii, o treime din populația Angliei și-a schimbat domiciliul, și aceasta înseamnă că cel puțin o familie din trei locuește în case mai vaste, mai bine clădite, mai bine luminate și mai bine amenajate ca în trecut. D. Neville Chamberlain, omul cu umbrela, este unul din făuritorii acestei monumentale reforme.

De altfel, opera întreprinsă pe o scară atât de întinsă nu este sfârșită. In ciuda cheltuelilor pricinuite de înarmare, guvernul își continuă efortul constructiv. Specialiștii speră că peste 4 ani numărul noulor case clădite va ajunge la 5 milioane, când, după părerea lor, problema asanării aglomerațiilor urbane va putea fi socotită rezolvată.

Când se consideră vâlva făcută aiurea în jurul construcțiilor a câtorva orășele, rămâi surprins de modestia engleză, care refuză a face caz de opera cu adevărat măreață îndeplinită într'un chip atât de desăvârșit. Căci, afară de aceste locuințe noui, avem în Anglia orașe cu totul noui pe locuri unde acum câțiva ani fermieri izolați își recoltau grâul sau își coseau fânul. Noi înșine avem în fața ochilor exemplul uneia din noulle cetăți create de întreprinderea particulară. Acolo unde în 1920 am văzut o pădure sărăcăcioasă, se înalță azi casele cochete ale unui orășel care numără de pe acum 25.000 locuitori și a cărui populație sporește mereu. Totuși, numele lui este necunoscut, deoarece autorii lui nu fac nici o reclamă pentru opera lor atât de bine îndeplinită.

Din aceste 4 milioane case construite dela război încoace, marea majoritate aparține categoriei locuințelor modeste pentru o familie mijlocie. Dar aceste 4 milioane de case înseamnă că numărul proprietarilor a sporit deasemenea. Mai bine de jumătate din noulle case aparțin unor oameni cari le-au cumpărat prin mijlocirea unor mari societăți funciare, atât de numeroase în Anglia. Iată încă un motiv al sporirii influenței partidului conservator. Nimic mai sigur de cât simțul proprietății spre a da oamenilor un punct de vedere conservator.

In turburarea care bântuie acum în Europa, ținem să semnalăm triumful politicii guvernului în ce privește locuințele naționale. Puterea imensă a Marei Britanii constă în capacitatea ei, de a nu lăsa ca un zvon, ori cât de răsunător ar fi, s'o îndepărteze dela îndatoririle ei de un interes permanent. Casele noui și noulle păduri plantate mai pretutindeni sunt pe cale de a schimba înfățișarea peisagiului englezesc. Cottage-ul pitoresc, dar insalubru, dispare ca și casa suprapopulată în orașe. In locul lor au răsărit căsuțe spațioase și curate sau blocuri de apartamente cu tot confortul modern. Artiștii se plâng, dar doctorii sunt încântați.

Câteva case vechi din portul Danzig

M. S. Regele vizitând standurile expoziției cărții